

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/312/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513206531
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7513206531.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu I. I., L.. XX.X.XXXX, P. J. S. X, T., G. J. Č. X, T. zastúpený advokátom JUDr. Ing. Peter Grendel, PhD., so sídlom Tr. SNP 42, Košice, proti žalovanému Wüstenrot poisťovňa, a. s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408, zastúpený advokátkou JUDr. Miroslava Slovinská, so sídlom Štefánikovo námestie 13, Spišská Nová Ves v konaní o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice okolie zo dňa 19. júla 2019 č.k. 7C/116/2013-300

o z h o d o l :

O d m i e t a odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku rozsudku.

P o t v r d z u j e zamietavý výrok rozsudku, okrem zamietnutia úrokov z omeškania zo sumy mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia 565,-eur, zamietnutia úrokov z omeškania prevyšujúcich hodnotu 8,75 % ročne, zamietnutia žaloby v rozsahu premlčaného nároku na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a zamietnutia nároku na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nad 30%.

P o t v r d z u j e výrok rozsudku o náhrade trov prvoinštančného konania.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi finančné odškodnenie za ujmu na zdraví v sume 3.228,-eur titulom náhrady za bolesť s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 7.844,-eur od 20.4.2013 do 23.5.2013 a s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 3.228,-eur od 24.5.2013 do zaplataenia, sumu 15.918,50,-eur titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 26.377,-eur od 20.4.2013 do 23.5.2013 a s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 15.380 € od 24.5.2013 do zaplataenia a sumu 565 ,-eur titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o nároku žalobcu na náhradu škody na zdraví spôsobenej mu dňa 5.8.2010 pri dopravnej nehode motorového vozidla zn. Volkswagen LT EČV: T. XXXGU vedeného vodičom I. P., poisťovateľom ktorého z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bol žalovaný. Žalobou zo dňa 29.4.2013 v spojení s čiastočným späťvzatím žaloby (o náhradu bolestného 4.616,-eur a sťaženia spoločenského uplatnenia 10.997,-eur v ktorom rozsahu bolo konanie zastavené v priebehu sporu po poskytnutí plnenia žalovaného) a

zmenou žaloby zo dňa 2.7.2013, ktorou uplatnil nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia za psychiatrické následky na zdraví a zmenou žaloby zo dňa 18.8.2014, ktorou žiadal o 50%-tné zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodov hodných osobitného zreteľa, sa žalobca domáhal po zohľadnení ďalšieho plnenia žalovaného (žalovaný uhradil pred zmenou žaloby 2.691,-eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, 1.026,24,-eur titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia), zaplata náhrady za bolesť v sume 11.072 -eur, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 49.062,50,-eur, titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodov hodných osobitného zreteľa o 50 % zaplata sumy 30.348,86,-eur. Z každého peňažného plnenia žiadal priznať úrok z omeškania 9% ročne od 20.4.2013 do zaplata so zohľadnením postupnej úhrady dlhu žalovaným. Pri vyčíslení nároku žalobca vychádzal zo znaleckého posudku č. 23/2012 znalca z odvetvia chirurgie a traumatológie C.. L. P., ktorým mu bolo priznané bolestné v počte 1.020 bodov, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vyjmúc psychické následky na zdraví v počte 3.430 bodov, a zo znaleckého posudku č. 81/2013 C.. T. V., znalkyne z odvetvia psychiatrie, ktorým bolo ohodnotené sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu za psychiatrické následky na jeho zdraví podľa položky 253 vo výške 650 bodov. V súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzal z hodnoty 1 bodu 15,38 €. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody priamo voči poisťovateľovi zodpovednej osoby v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že vodič motorového vozidla Volkswagen LT EČV: T. XXXGU I. P. zodpovedá za škodu na zdraví spôsobenú žalobcovi podľa § 420 Občianskeho zákonníka (OZ), pretože prepravoval v priestore nákladného motorového vozidla neurčeného na prepravu osôb žalobcu a ďalšie dve osoby, pričom počas jazdy sa žalobca pokúšal zatvoriť zadné dvere vozidla, čo sa mu nepodarilo a následne vypadol na vozovku, v dôsledku čoho utrpel zranenia s následkom uznania invalidity, ktorým konaním spôsobil žalobcovi z nedbanlivosti ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, pretože porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 8/2009 Z.z., keď žalobcu prepravoval v úložnom priestore nákladného automobilu, kde je takáto preprava zakázaná, nezabezpečil dvere tak, aby jazda vo vozidle bola bezpečná, za ktorý prečin ublíženia na zdraví bol právoplatne odsúdený trestným rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 22.1.2013 č.k. 2T/120/2012-158.

4. Z výpovede žalobcu súdu vyplynulo, že k úrazu došlo v súvislosti s vypratávaním stavebnej sutiny z nákladných priestorov motorového vozidla, v ktorých sa nachádzal žalobca s ďalšími osobami. Motorové vozidlo cestou zastalo, sčasti vyhádzali sutinu na pole, no z dôvodu, že boli osvetľovaní po ceste prichádzajúcimi vozidlami, dostali pokyn rýchlo naspäť naskákať do nákladných priestorov motorového vozidla, ktorého ľavé zadné dvere sa za jazdy otvorili. Žalobca v snahe tieto dvere zatvoriť vypadol z vozidla na cestu. V čase úrazu bol žalobca nezamestnaný, evidovaný na úrade práce a poberal dávku v hmotnej núdzi 60 € mesačne, mal ukončené len základné vzdelanie, príjem získaval z príležitostnej práce murára, paliča, zvärača. Po úraze nevládze zdvihnúť ani stoličku, samostatne nemôže nikam ísť, potrebuje asistenciu inej osoby, trpí nervozitou, napriek liečbe ho obťažuje tras tela, s manželkou nežije od decembra 2014, býva u syna, stratil čuch, chuť, bez naslúchacieho strojčka nič nepočuje.

5. Z posudku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice č. AA/2011/01014 z 23.2.2011 súd zistil, že u žalobcu bola ustálená miera funkčnej poruchy 70% s tým, že z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je odkázaný na sprievodcu. V súvislosti s úrazom zo dňa 5.8.2010 bol uznaný invalidným od 18.4.2011 so 75% poklesom schopnosti vykonávania zárobkovej činnosti.

6. Rozsah následkov na zdraví žalobcu i charakter bodového ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia mal súd ustálený znaleckými posudkami (ZP) znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie, a to ZP č. 23/2012 C.. L. P., G. znalca z odvetvia chirurgie, traumatológie, ZP č. 81/2013 C.. T. V. znalkyne z odvetvia psychiatrie a ZP č. 47/2017 znaleckej organizácie Forenza - znalecká organizácia psychiatrická spoločnosť s.r.o..

7. Žalobca pri nehode utrpel ťažký úraz, pri jeho dopade na vozovku došlo k intenzívnemu nárazu hlavy oblasťou záhlavia na vozovku, v dôsledku čoho utrpel zlomeninu záhlavnej kosti vpravo s pokračovaním zlomeniny na lebečnú spodinu obojstranne, obojstrannú zlomeninu skalnej kosti a čuchovej kosti, čo

privodilo stratu schopnosti udržiavať rovnováhu tela, úplnú a trvalú hluchotou na obe uši, trvalú stratu čuchu, s čím súvisí aj porucha vnímania chuti.

8. Znalec C.. L. P., G., ohodnotil bolestné žalovaného za utrpené zranenia celkovým počtom 1020 bodov x 15,38 eura/bod t. j. 15.688,- eur a to: položka 8 - zlomenina lebečnej spodiny 200 bodov + zvýšenie o 100 bodov z dôvodu bolestivého spôsobu liečby spolu 300 bodov, položka 10a - zlomenina záhlavnej kosti 35 bodov, položka 227 - vnútrolebečné krvácanie epidurálne v záhlaví vpravo 150 bodov, položka 227 - vnútrolebečné krvácanie subdurálne v čelovej oblasti 150 bodov, položka 224 - pomliaždenie mozočka 170 bodov, položka 223 - ľahký otras mozgu 30 bodov, položka 61 - poškodenie labyrintu vpravo 50 bodov, položka 61 - poškodenie labyrintu vľavo 50 bodov, položka 10a - zlomenina pravej spánkovej kosti 35 bodov, položka 10a - zlomenina ľavej spánkovej kosti 35 bodov, položka 5 - mnohopočetné oderky hlavy a tváre 15 bodov. Sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu ohodnotil znalec celkovým počtom 3780 bodov x 15,38 eura/bod t. j. spolu 58.137,- eur nasledovne: položka 286b - hluchota úplná, trvalá, obojstranná - audiometria A ENG 1000 bodov + zvýšenie o 1000 bodov spolu 2000 bodov, položka 287 - porucha labyrintu vpravo ENG vyšetrením a 200 bodov + zvýšenie o 200 bodov spolu 400 bodov, položka 287 - porucha labyrintu vľavo ENG vyšetrením 200 bodov zvýšená o 200 bodov spolu 400 bodov, položka 253 - mozočkový vestibulárny syndróm ENG vyšetrenie 400 bodov, položka 253 - duševné poruchy stanovené súdnym znalcom psychiatrom C.. D. ako konzultantom 350 bodov, položka 261 - strata čuchu 200 bodov, položka 43a - jazvy po operáciach 30 bodov. Znalec konštatoval, že hluchota sťažuje komunikáciu, spoločenský styk, žalobca trpí závratmi, poruchou chôdze, čo sťažuje aj jeho presuny na iné miesta, vyžaduje pomoc inej osoby, poranenie mozgu žalobcu ovplyvnilo aj jeho duševný stav, čo sa prejavuje dráždivosťou, poruchami pamäte, nespavosťou.

9. Znalkyňa C.. T. V. ohodnotila na žiadosť žalobcu sťaženie spoločenského uplatnenia z hľadiska psychiatrického, podľa položky 253 - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení základným počtom 500 bodov. Vzhľadom na vek, v ktorom žalobca úraz utrpel (42 rokov) bodové hodnotenie zvýšila podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o 30% teda o 150 bodov, spolu tak priznala 650 bodov x 15,38 eura/bod t. j. 9.997,- eur. Znalkyňa u žalobcu diagnostikovala organickú poruchu osobnosti a správania zavinenú poškodením a disfunkciou mozgu a III. štádiom chronického alkoholizmu, následkom čoho žalobca nie je schopný uplatniť sa v osobnom (partnerskom, sexuálnom), pracovnom a spoločenskom živote, jeho rozumové schopnosti sú znížené, v podpriemernom pásme, pamäť je oslabená vo všetkých zložkách, myslenie spomalené. Konštatovala, že organické zmeny centrálnej nervovej sústavy žalobcu vyplývajú z chronického alkoholizmu, ako aj kraniocerebrálneho poranenia utrpeného pri nehode.

10. O sťažení spoločenského uplatnenia žalobcu z titulu psychiatrických následkov na jeho zdraví podal do konania znalecký posudok aj žalovaný spracovaný znaleckou organizáciou FORENZA - znalecká organizácia, psychiatrická spol. s.r.o., ktorá sa stotožnila s diagnózou znalkyne C.. V., no ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu podľa položky 253 - vážne mozgové a duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy počtom bodov 260 s odôvodnením, že na zníženej výkonnosti centrálnej nervovej sústavy sa podieľa u žalobcu nielen prekovaný úraz, ale aj alkoholizmus, pričom zníženie kognitívnych funkcií je v hraničnom pásme medzi normou a ľahkou kognitívnou poruchou. Vzhľadom na úroveň intelektu, vzdelania, spoločenského a pracovného zaradenia žalobcu pred úrazom, znalecká organizácia nevidela možnosť zvýšenia bodového hodnotenia.

11. Súd prvej inštancie sa prvotne vysporiadaval s námietkou premlčania vznesenou žalovaným posudzujúc jej dôvodnosť v súlade s §100, § 106 ods. 1 OZ, 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z.. Konštatoval, že jednotlivé nároky na náhradu škody titulom bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia sú samostatné, preto sa u nich uplatňuje samostatná premlčacia lehota, keď právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený o škodu dozvie a o tom kto za ňu zodpovedá. Poukázal na to, že z hľadiska začiatku plynutia premlčacej doby vedomosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže na okamih, keď dostal informáciu, na základe ktorej môže usúdiť, ktorá konkrétna osoba za škodu zodpovedá. V prípade nároku na odškodnenie bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a ich mimoriadneho zvýšenia sa podľa ustálenej judikatúry poškodený dozvie o škode v čase, keď možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Vychádzajúc z vyjadrení znalca C.. P. mal preukázané, že zdravotný stav žalobcu po úraze z 5.8.2010 bol ustálený na účely hodnotenia bolestného 25.5.2011 a na účely ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia dňa 5.8.2011, okrem psychiatrických následkov na zdraví žalobcu. Psychiatrické následky

na zdraví žalobcu bolo možné považovať za ustálené až k 11.4.2012, kedy tieto následky boli aj prvotne hodnotené lekárom z odvetvia psychiatrie C.. D., pričom o dôvodoch hodných osobitného zreteľa opodstatňujúcich mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia za psychickú ujmu sa žalobca dozvedel až z posudku znalkyne C.. V., s ktorým sa oboznámil v čase od 25.3.2013 do 12.4.2013. Vzhľadom na čas ustálenia zdravotného stavu žalobcu a čas uplatnenia nároku v konaní pred súdom, ako premlčaný hodnotil nárok žalobcu na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, o ktoré plnenie žalobca rozšíril žalobu až po uplynutí dvojročnej premlčacej lehote dňa 18.8.2014. Námietku premlčania súd nepovažoval za dôvodnú vo vzťahu k nároku na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u psychiatrických následkov, u ktorého plnenia premlčacia doba začala plynúť najskôr 25.3.2013, po podaní znaleckého posudku C.. V., preto bol podaním zo dňa 18.8.2014 uplatnený v konaní na súde včas.

12. Súd pri stanovení rozsahu náhrady škody ako oprávnenú vyhodnotil obranu žalovaného o spoluzavinení škody žalobcom, a v súlade s § 441 OZ zohľadnil podiel žalobcu na vzniku škody vychádzajúc z porovnania miery, v akej sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na strane žalobcu a vodiča motorového vozidla, o porušenie akých povinností išlo, aké závažné bolo ich porušenie, a aký vplyv to malo na vznik škody. Súd dospel k záveru, že žalobca ako poškodený spoluzavinil škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách z nedbanlivosti, keď sa prepravoval v nákladnom priestore motorového vozidla, ktorý na to nebol určený, čo mu muselo byť zrejmé už z toho, že tento priestor nebol vybavený sedadlami a bola tam sutina, ďalej tým, že sa snažil zatvoriť dvere motorového vozidla počas jeho jazdy, namiesto toho, aby na túto skutočnosť upozornil vodiča napríklad búchaním na kabínu vodiča a od dverí odstúpil čo najďalej, čo vzhľadom na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol. Súd konštatoval, že týmto správaním žalobca hrubo porušil prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 OZ počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, ako aj ustanovenia § 45 ods. 1 druhá veta a ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom v čase vzniku dopravnej nehody, v zmysle ktorých, každá prepravovaná osoba zodpovedá za dodržiavanie svojich povinností, pričom prepravované osoby nesmú svojim správaním ohrozovať bezpečnosť cestnej premávky, mimo iné zotrvaním na miestach, kde by boli ohrozené. Poukázal na to, že pokiaľ by do vozidla žalobca nenastúpil, alebo ak by za jazdy nezatváral dvere vozidla, k jeho úrazu by nedošlo, preto súd ustálil, že miera spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody zodpovedá rozsahu 50 %, v pomere k rovnakej miere zavinenia vodiča, ktorý porušil povinnosti § 45, § 46, § 48 zákona č. 8/2009 Z.z. tým, že prepravoval žalobcu v úložnom priestore nákladného vozidla, ktorá preprava je zakázaná a riadne nezabezpečil zatvorenie zadných dvojkridlových dverí dodávky.

13. S prihliadnutím na 50%-tnú mieru zavinenia žalobcu, priznal mu nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia po zohľadnení už realizovaného plnenia žalovaného, v zhode s bodovým ohodnotením vyplývajúcim zo znaleckého posudku č. 23/2012 C.. P., vyjmúc sťaženie spoločenského uplatnenia podľa pol. 253 za psychické následky na zdraví. K odškodneniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za psychiatrické následky úrazu na zdraví žalobcu podľa položky 253 súd uviedol, že vychádzal zo záverov znaleckých posudkov C.. P. S. C.. V. a znaleckej organizácie Forenzy, keď túto položku ako vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy bolo možné hodnotiť rozpätím bodov 260 až 1560 bodov, z ktorých za primerané povahe následkov na zdraví žalobcu považoval priemer bodového ohodnotenia vyplývajúci zo znaleckých posudkov, v počte bodov 420, čo predstavovalo 6.460 € (420x15,38 eur). Súd poukázal na to, že tak znalkyňa C.. V., ako aj znalecká organizácia Forenza konštatovali, že zníženie výkonnosti centrálnej nervovej sústavy bolo vyvolané nielen prekonaným úrazom, ale aj alkoholizmom diagnostikovaným u žalobcu v 3. štádiu, keď nebolo možné exaktne stanoviť rozhodujúci faktor. K námietke žalovaného, že bolestné podľa položky 227 - krvácanie vnútrolebečné, bolo posudkom C.. P. hodnotené 2-krát, raz ako vnútrolebečné krvácanie epidurálne v záhlaví a raz ako vnútrolebečné krvácanie subdurálne v čelovej oblasti, odkázal na logické vysvetlenia uvedeného znalca, že na ten istý orgán sa môže vzťahovať viac poškodení, keď sa hodnotí každá bolesť osobitne, a z mechanizmu vzniku úrazu žalobcu vyplývalo, že pri náraze do záhlavia vpravo došlo u žalobcu ku krvácaniu zo zlomeniny záhlavovej kosti na tvrdú plenu mozgovú (epidurálne krvácanie) a energia nárazu sa preniesla aj na opačnú stranu lebky do oblasti čelovej, kde vzniklo obojstranné krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú (subdurálne) krvácanie. Za odôvodnené súd považoval zvýšiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo vzťahu k nepremilčanej časti nároku na odškodnenie psychiatrických následkov na zdraví o 30%. Vychádzajúc z § 5 ods. 5 zákona č. 427/2004 Z.z., v zmysle ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %, uviedol, že z výsluchu žalobcu i znaleckých posudkov C.. V. a znaleckej organizácie Forenzy s.r.o. vyplynulo, že žalobca má

aj následkom úrazu a s tým spojeného kraniocerebrálneho poranenia zníženú výkonnosť centrálnej nervovej sústavy, oslabenú pamäť vo všetkých zložkách, čo ho obmedzuje v každodennom živote a tieto okolnosti nesúvisia so vzdelaním, či intelektom, pričom vzal na zreteľ, že k ujme došlo v produktívnom veku žalobcu.

14. Žalovanému tak uložil povinnosť na náhradu za bolesť 3.228,- eur (1020 bodov x 15,38 eura/bod t.j. 15.688,- eur po 50 % krátení 7.844,- eur - plnenie žalovanej 4616,- eur), náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU) (okrem položky 253) 15.380,- eur (3430 bodov x 15,38 eura/bod t.j. 52.754,- eur po 50 % krátení 26.377,- eur - plnenie žalovanej 10.997,- eur), náhradu za SSU podľa položky 253 za psychiatrické následky úrazu 538.50,-eur (420 bodov x 15,38 eura / bod t.j. po zaokrúhlení 6.460,- eur po 50 % krátení 3.230,- eur - plnenie žalovanej 2.691,50 eur) a mimoriadne 30 % zvýšenie náhrady za SSU podľa položky 253 v sume 565,- eur (420 bodov x 15.38 eura/bod t.j. 6.460,- eur, 30% z 6.460,- eur = 1.938,- eur po 50% krátení 969,- eur - plnenie žalovanej 404,- eur keď žalovaná plnila 15 % zvýšenie z 350 bodov x 15,38 eura/bod t.j. 808,- eur krátené o 50 % spoluúčast žalovaného teda 404,- eur).

15. Súd dospel k záveru, že pri šetrení poisťnej udalosti a poskytnutí plnenia žalobcovi, žalovaný porušil povinnosti podľa § 11 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z.z., preto mu vznikla povinnosť aj na úhradu úrokov z omeškania z dlžnej sumy bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, na zaplatenie ktorých ho zaviazal zohľadňujúc čiastočné plnenie dlhu žalovaného v priebehu súdneho konania. Hodnotu úrokov z omeškania 8,75% ročne, určil v súlade s § 10c, § 3 ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, nad zákonnú sadzbu úrokov z omeškania nárok žalobcu zamietol. Úroky z omeškania nepriznal žalobcovi z peňažného plnenia priznaného titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože povinnosť žalobcu na plnenie v tomto rozsahu nastáva až právoplatným rozhodnutím súdu.

16. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 255 ods. 2 CSP uvádzajúc, že žalobca mal vo veci úspech len čiastočný, preto žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

17. Proti všetkým výrokom rozsudku podal odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov vymedzených § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby rozhodnutie zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi bolestné 11.072 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 15.688,- eur od 20.4.2013 do 23.5.2013, a s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 11.072,- eur od 24.5.2013 do zaplatenia, sťaženie spoločenského uplatnenia 49.062,50 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75% zo sumy 62.751,- eur od 20.4.2013 do 23.5.2013 a s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 49.062,50 eura od 24.5.2013 do zaplatenia a sumu 2.595 € titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietne a žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

18. Žalobca nesúhlasil s názorom súdu o existencii jeho zavinenia na vzniku škody, keď za podstatné považoval, že v súvislosti s porušením povinností vyplývajúcich zo zákona č. 8/2009 Z.z., bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví vodič vozidla Takáč, čo vylučovalo prenášanie zodpovednosti na žalobcu, ktorý naopak odvracal hroziacu škodu, aby sutina i prípadne ďalšie osoby z úložného priestoru vozidla nevypadli na cestu. Žalobca uviedol, že sa stotožňuje s posúdením premlčania nároku, súhlasil tiež s priznaným počtom bodov titulom náhrady bolestného i sťaženia spoločenského uplatnenia okrem psychiatrických následkov na zdraví žalobcu podľa položky 253, v ktorej časti nesúhlasil s postupom súdu, ktorý v zásade vychádzal z priemeru troch hodnotení znaleckých posudkov, čo nepovažoval za správne. Žiadal o priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za položku 253 vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy podľa najvyššieho bodového ohodnotenia v zmysle ním predloženého znaleckého posudku C.. V. v celkovej hodnote 650 bodov, t.j. 9.997 €. Z uvedenej sumy náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia si uplatňoval nárok na jej 30% zvýšenie, vo finančnom vyjadrení v rozsahu 2.999 €, čo po zohľadnení plnenia žalovanej 404,-eur, predstavovalo nárok na zaplatenie sumy 2.595,-eur.

19. Žalovaný napadol výrok rozsudku o náhrade trov konania uplatňujúc odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil, alebo aby po zohľadnení pomeru procesného úspechu a neúspechu sporových strán podľa § 255 ods. 1,2 CSP priznal žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi.

Žalovaný poukázal na to, že žalobca sa v súlade so zmenou návrhu na začatie konania zo dňa 18.8.2014 domáhal zaplata sumy 90.483,36,-eur pozostávajúceho z náhrady škody titulom bolestného 11.072,-eur, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia 49.062,50,-eur a titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia 30.348,86,-eur. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal sumu 19.711,50,-eur a to 3.228,-eur titulom bolestného, 15.918,50,-eur ako sťaženie spoločenského uplatnenia a 565,-eur ako mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zdôraznil, že nárok žalobcu bol zamietnutý aj z dôvodu vznesenej námietky premlčania, ako aj existencie spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody. Vychádzajúc z rozsahu žiadaného a priznaného plnenia, považoval sa za procesne úspešnejšiu stranu sporu, keď percentuálny úspech žalovaného je 78% a úspech žalobcu 22%, teda žalovanému patrí náhrada trov 56%. Odkázal tiež na odbornú literatúru k § 255 CSP (Komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števíček, Ficová, Baricová a kol., C.H.Beck, 2016, s.928), v zmysle ktorej pomerné rozdelenie trov je odrazom reálneho výsledku konania, a súčasne prevenciou, aby strany nežalovali viac ako im podľa hmotného práva patrí.

20. Žalobca považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné, zopakujúc svoje stanovisko, že na vzniku škody nenesie žiadnu vinu, a za ujmu na jeho zdraví, ktorá ho vyčlenila zo spoločnosti, zodpovedá vodič vozidla. Ďalej uviedol, že vplyvom následkov úrazu z dopravnej nehody sa z neho stal bezdomovec, a akákoľvek náhrada trov konania by znamenala zásah do jeho majetkových pomerov. Vyjadril názor, že v konaní uplatňoval nárok na plnenie, ktorého rozsah bol závislý od odborného posúdenia a rozhodnutia súdu, preto od neho nemožno spravodlivo požadovať predvídanie výsledku znaleckej činnosti alebo úvahy súdu.

21. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu hodnotil napadnutý rozsudok ako vecne správny, vychádzajúci zo správneho právneho záveru o 50 % podiele zodpovednosti žalobcu na vzniku škody, ktorá bola spôsobená porušením prevenčnej povinnosti žalobcu podľa § 415 OZ, ako aj porušením povinností vyplývajúcich mu z § 45 ods. 1 veta druhá zák. č. 8/2009 Z.z.. Žalobca bol na korbe motorového vozidla, ktorá nebola určená na prepravu osôb, a počínal si spôsobom, ktorý bol v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody. Vo vzťahu k námietkam žalobcu o správnosti odškodnenia následkov na jeho psychickom zdraví zastával názor, že nie je dôvodné vychádzať zo znaleckého posudku znalkyne C.. V., lebo nedostatočne zohľadnila dlhodobý vplyv a prítomnosť patologickej závislosti žalobcu na alkohole.

22. Na výzvu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP, aby sa sporové strany vyjadrili k možnému použitiu § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, žalobca vyjadril s aplikáciou citovaného zákonného ustanovenia súhlas, žalovaný vo vyjadrení odkázal na obsah svojho odvolania zotrvajúc na názore, že v konaní je potrebné pri rozhodovaní aplikovať zásadu pomeru úspechu v spore v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

23. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného z hľadiska prípustnosti a včasnosti podaného opravného prostriedku, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je odvolací súd viazaný dospejúc k záveru, že odvolanie žalobcu je potrebné v časti odmietnuť ako neprípustné, a v zostávajúcom rozsahu odvolaním napadnutých výrokov je rozsudok vecne správny, preto bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

24. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 29. apríla 2021 v pojednávacej miestnosti č. 202/II.posch., miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods.1, 3 CSP.

25. Jednou z podmienok prípustnosti odvolania je procesná legitímácia odvolateľa vyplývajúca z § 359 CSP, podľa ktorého odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté. Na podanie odvolania je teda oprávnená len osoba, ktorej môže byť rozhodnutím súdu spôsobená ujma na právach. Žalobca podal odvolanie aj proti vyhovujúcemu výroku rozsudku, ktorým súd rozhodol v zhode s jeho záujmom a v jeho prospech. V spojitosti s výrokom rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovie a žalovanému uložená povinnosť na plnenie, neexistuje žiadna možnosť vzniku procesnej ujmy žalobcovi, ktorá by ho oprávňovala na podanie opravného prostriedku. Z uvedených dôvodov bolo odvolanie žalobcu v tejto časti odmietnuté v súlade s § 386 písm. b/ CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

26. Vychádzajúc z rozsahu odvolania žalobcu a jeho odvolacích námietok, žalobca odvolaním nenapadol rozhodnutie súdu v časti o zamietnutí jeho žaloby o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o viac ako 30%, ani v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá z dôvodu premlčania nároku a z dôvodu nesprávne uplatneného nároku na príslušenstvo pohľadávky (úroky z omeškania), v ktorom rozsahu rozsudok nebol predmetom odvolacieho prieskumu a nadobudol právoplatnosť.

27. Strany sporu uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia procesných práv priznaných jej v súdnom konaní na účely ochrany jej práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, ktoré nespĺňa požiadavky vymedzené § 220 ods. 2,3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu a pod.). Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

28. Aj keď súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnej interpretácie právnych predpisov pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania, čím zadal existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, uvedené pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť výroku o náhrade trov konania. V ostatnom rozsahu odvolaním napadnutého rozsudku (peňažné plnenie zodpovedajúce podielu žalobcu na vzniku škody, rozsah náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a jej zvýšenie za psychické následky na zdraví), nebol naplnený žiadny z odvolacích dôvodov. Rozhodnutie súdu vychádza z riadneho zistenia skutkového stavu veci založeného na vyhodnotení vykonaného dokazovania v súlade so zásadami § 191, § 192 CSP, pri zodpovedajúcom zohľadnení povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán, náležitej aplikácii a interpretácii zákonných noriem na zistený skutkový stav, správnom vyhodnotení existencie príčinnej súvislosti medzi konaním žalobcu a vzniknutou ujmom, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 CSP. Súd poskytol stranám sporu odpoveď na všetky ich podstatné argumenty, jeho skutkové a právne závery majú vecné i logické zakotvenie, sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou. Odvolací súd nezistil ani žiadne porušenie procesných práv, či inú vadu konania, ktoré by mohli mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne rozhodnutie vo veci, z ktorých dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil v zhode s § 387 ods. 1 CSP.

29. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bol nesúhlas so zistenou mierou jeho zavinenia na vzniku škody, keď za výlučne zodpovedný subjekt označoval vodiča motorového vozidla. Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho

zavinením, znáša ju sám. (§441 OZ). Súd prvej inštancie berúc na zreteľ skutkový dej, pri ktorom došlo k ujme na zdraví žalobcu, ustálil mieru zavinenia žalobcu na vzniku škody v rozsahu 50%. V súlade s § 193 CSP je súd v civilnom sporovom konaní viazaný výrokom trestného rozsudku o vine vodiča a trestnom čine, ktorý spáchal. Pokiaľ však skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem toho mohla podieľať svojim konaním aj ďalšia osoba - poškodený, civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby a jej podielu na vzniku škody viazaný výrokom o vine (obdobne 3Co/66/2018). Rozsah viazanosti súdu trestným rozsudkom je daný teda tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie civilného súdu o uplatnenom nároku (sp. zn. 3Cdo/223/2016). Pre posúdenie zodpovednosti žalobcu na vzniku škody v zmysle § 441 OZ boli významné práve ďalšie skutočnosti, ktoré sa nestali predmetom posudzovania zodpovednosti vodiča, ale naopak predstavovali súbor preventívnych opatrení a zákonných povinností vzťahujúcich sa na žalobcu. Ako na to správne poukázal súd prvej inštancie, žalobca bol podľa § 45, § 46 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom v čase vzniku škody povinný rešpektovať povinnosti majúce charakter príkazov a zákazov, že nesmie zotrvať na miestach, na ktorých by bol ohrozený, prepravy sa mohol zúčastniť len vo vozidle na to určenom v zodpovedajúcom počte prepravovaných osôb. Konanie žalobcu, ktorý sa nachádzal v nákladovom priestore motorového vozidla, ktoré nebolo určené na prepravu osôb, a ktorý za jazdy manipuloval s dverami otvárajúcimi sa smerom von na vozovku, nemožno hodnotiť inak ako úplný hazard s vlastným zdravím, ktorým porušil nielen preventívnu povinnosť v zmysle § 415 OZ, ale aj povinnosti vyplývajúce mu z ustanovení zákona č. 8/2009 Z.z., v priamej príčinnej súvislosti s ktorým protiprávnym nebanlivostným konaním žalobcu došlo k vzniku jeho úrazu. Základom zisťovania príčinnej súvislosti je úvaha, bez akého úkonu by nedošlo k vzniku škodlivého následku, keď príčinná súvislosť je daná vtedy, ak škoda podľa obvyklého chodu vecí je adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu, a keď je preukázané, že bez tejto príčiny by škoda nebola nastala. V reťazci kauzality (príčina-následok), konanie žalobcu predstavovalo podstatnú okolnosť podieľajúcu sa na vzniku škody v rovnakej miere, ako zavinené konanie vodiča, ktorý napriek zákazu prevážal v priestoroch, ktoré na to neboli určené fyzické osoby, a nezabezpečil tento priestor riadnym uzatvorením dverí.

30. Ako neopodstatnenú hodnotil odvolací súd aj nesúhlasnú argumentáciu žalobcu so spôsobom posúdenia jeho nároku na odškodnenie psychických následkov na zdraví vzniknutých v príčinnej súvislosti s úrazom. Žalobca v zásade tvrdí, že priznaná finančná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a jej mimoriadne zvýšenie neodzrkadľujú v miere primeranej psychiatrické následky na jeho zdraví, ktoré boli podľa znaleckých posudkov ohodnotené ako vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy podľa pol.253 Prílohy k zákonu č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia.

31. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé následky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (§ 2 zákona č. 437/2004 Z.z.). Pre správne určenie výšky odškodnenia je preto nevyhnutné ustáliť predpoklady poškodeného pre jeho uplatnenie v živote i v spoločnosti pred vznikom škody, a následne po vzniku škodovej udalosti. Z porovnania takto zistených skutočností vyplýva záver, či a do akej miery sú tieto možnosti uplatnenia sa v živote a v spoločnosti obmedzené alebo stratené. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pri určovaní rozsahu odškodnenia, je nevyhnutné prihliadať na rešpektovanie princípu proporcionality, teda primeranosti medzi výškou náhrady a spôsobenou ujmom.

32. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. predstavuje ustanovenie s neurčitou (abstraktnou) hypotézou, keď priznaný rozsah nároku závisí od úvahy súdu. Súd pri rozhodnutí teda zohľadňuje vopred neobmedzený okruh okolností tak, aby zväzil, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a v kladnom prípade aká je zodpovedajúca miera zvýšenia náhrady. Rozsah zvýšenia tejto náhrady je diferencovaný od individuálnych okolností každého prípadu, ktorý závisí od osobnosti človeka, jeho individuálnych potrieb, životného zamerania, angažovanosti v rôznych oblastiach života, ako aj v odlišnej miere závažnosti následkov poškodenia zdravia, i z toho vyplývajúcich obmedzení života poškodeného.

33. Z vyššie uvedeného vyplýva, že posudzovanie primeranosti peňažného odškodnenia priznaného za sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane jeho zvýšenia, musí zodpovedať zisteným následkom ovplyvňujúcim život poškodeného a reflektovať na zmenu jeho zdravotného stavu i spôsobu života

pred a po úraze. K ujme na zdraví žalobcu došlo v produktívnom veku jeho života v 42 rokoch, ktorý zásah s ohľadom na následky na zdraví je významný (strata sluchu, problémy s rovnováhou, obmedzenia v sexuálnom a partnerskom živote, porucha osobnosti, znížená mentálna výkonnosť), no súčasne je nevyhnutné zohľadniť, že rozsah týchto následkov bol determinovaný osobnostným založením žalobcu, jeho životnými podmienkami existujúcimi už pred úrazom. Žalobca mal ukončené len základné vzdelanie, záznamy v zdravotnej dokumentácii udávali sklony k užívaniu alkoholu (ZP č.23/12 C..P.Č. str.8), ktoré sa tiež podieľali na vzniku psychických porúch, čo znamenalo len obmedzené možnosti pracovného a spoločenského uplatnenia. Aj keď niet pochyb, že bez ohľadu na prirodzený intelekt žalobcu, dosiahnuté vzdelanie, došlo k zásadnému narušeniu jeho osobného, rodinného, partnerského života, nemožno nevziať na zreteľ, že s prihliadnutím na život žalobcu do času úrazu, neboli zmarené mimoriadne životné šance, spočívajúce v možnosti spoločenskej, či pracovnej sebarealizácie, kultúrneho, či športového vyžitia. Zohľadňujúc tieto okolnosti ako východisko pre určenie primeraného odškodnenia žalobcu za sťaženie spoločenského uplatnenia z titulu psychických následkov na jeho zdraví, súdom ustálený základ nároku zodpovedajúci vo finančnom vyjadrení sume 6.460 € (420 bodov), odrážal následky na uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb v miere adekvátnej individuálnym pomerom žalobcu, tak ako to vyžaduje a predpokladá zákon č. 437/2004 Z.z.. Súdu prvej inštancie nemožno vytknúť ani nesprávnosť skutkových zistení a úvah pri zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia za psychické následky na zdraví, z dôvodov hodných osobitného zreteľa o 30%, keď na zvýšenie finančného plnenia až o 50% neboli splnené podmienky. Súd vzal do úvahy, že následkom úrazu došlo u žalobcu k zníženiu výkonnosti centrálnej nervovej sústavy, a tým k podstatnému ovplyvneniu jeho mentálnych schopností v bežnom živote. Súčasne však správne zohľadnil výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia (prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa), keď napriek závažným následkom úrazu existujú oveľa závažnejším spôsobom postihnuté fyzické osoby, a to z rôznych aspektov svojho profesionálneho života s absolútnou stratou motoriky, bez akejkoľvek možnosti nápravy stavu, pričom žalobca sa v dôsledku úrazu nestal ležiacim pacientom bez možnosti akejkoľvek komunikácie, ani v bezprostrednej súvislosti s úrazom nedošlo k zmareniu jeho profesijnej sebarealizácie.

34. Pre vyhodnotenie primeranosti náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v pomere k odškodňovaným následkom na zdraví a živote poškodeného, je už právne bezvýznamné, ak výsledná priznaná suma sa javí ako nedostačujúca práve v dôsledku jej krátenia o 50% pre spoluzavinenie poškodeného.

35. V časti nároku žalobcu na úroky z omeškania, ako aj v časti zamietnutia žaloby mimo rámca sťaženia spoločenského uplatnenia titulom psychiatrických následkov na zdraví žalobcu, nebola napadnutá správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, z ktorých dôvodov sa odvolací súd k týmto skutočnostiam nemal dôvod vyjadriť ani v odvolacom konaní.

36. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, aj keď sa uvedená vada neprejavila vo výroku jeho súdneho rozhodnutia, keďže v konečnom dôsledku žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal. Súd citoval § 255 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, nevysvetlil však, akým spôsobom posudzoval pomer úspechu sporových strán. Je nepochybné, že žalobca nesie procesnú zodpovednosť za svoj neúspech v konaní v časti, v ktorej bola jeho žaloba zamietnutá z dôvodu premlčania nároku a z dôvodu jeho 50%-tného podielu na vzniku škody. Žalobca v konaní uplatňoval nárok v rozsahu 109.814,50,-eur (bolestné 15.688,-eur + SSU 62.751,-eur + zvýšenie náhrady SSU o 50% v sume 30.348,86,-eur). V priebehu konania žalovaný uhradil žalobcovi 19.330,14,-eur (bolestné 4.615,-eur € + 13.688,-eur SSU + zvýšenie SSU 1026,64,-eur) a súdnym rozhodnutím mu bolo priznaných 19.711,50,-eur (3.228,-eur bolestné + 15.918,50,-eur SSU + 565,-eur € zvýšenie SSU), čo v úhrne predstavuje 39.041,64,-eur. V striktnom číselnom vyjadrení bol žalobca v pomere k žiadanému nároku úspešný len v rozsahu 33%. Súčasne je však potrebné vziať na zreteľ, že rozsah priznaného plnenia týkajúci sa odškodnenia následkov na sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu závisel od znaleckého dokazovania a od úvahy súdu, mieru uváženia ktorého nemohol žalobca s určitosťou predvídať. Nemožno tiež opomenúť, že aj následkom úrazu, ktorý je predmetom sporu, je žalobca fyzicky a psychicky hendikepovaným jedincom, poberateľom invalidného dôchodku, bez možnosti zvýšenia príjmu, odkázaný na pomoc iných osôb. Prihliadajúc na tieto okolnosti sporu a osobné pomery sporových

strán, odvolací súd považoval pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania za opodstatnenú aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

37. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto nahradila protistrane. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Účelom § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomeroch strán konania zohľadňujúc aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávneného, teda tej strany sporu, ktorá by inak mala nárok na náhradu trov konania. Berie do úvahy aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

38. Vychádzajúc z vyššie uvedených kritérií, v okolnostiach prejednávanej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré procesne úspešnejšiemu žalovanému nepatrí nárok na náhradu trov konania podľa § 257 CSP. Žalovaný odmietnutím plnenia aj u tých nárokov, ktoré mu boli riadne preukázané už pred začatím súdneho konania, podieľal sa na vzniku trov konania sporových strán, a žalobca nesie len čiastočnú zodpovednosť za vymedzenie rozsahu nároku, ktorého výška bola závislá tiež od znaleckého dokazovania ako aj úvahy súdu. Osobná, sociálna, majetková situácia na strane žalobcu, je neporovnateľne nepriaznivejšia v pomere k postaveniu žalovaného, a zdravotný stav žalobcu vylučuje aj tvorbu finančnej rezervy na náhradu prípadných trov konania. Nakoľko výrok o trovách konania v rozhodnutí súdu prvej inštancie zodpovedá zmyslu a účelu § 257 CSP, bol odvolacím súdom ako vecne správny potvrdený.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní žiadny z odvolateľov úspech nemal, preto žiadnemu z nich náhrada trov konania nebola priznaná.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).